

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

1488/2019

ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

4^ο Τμήμα

Αποτελούμενο από τη Δικαστή Εμμανουέλα Τσίτσου, Προεδρεύουσα Εφέτη, που όρισε το Τριμελές Συμβούλιο Διοικήσεως του Εφετείου Αθηνών και από το Γραμματέα Κωνσταντίνο Φλώρο.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 29 Μαΐου 2018, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

ΤΟΥ ΕΚΚΑΛΟΥΝΤΟΣ: Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, που κατοικοεδρεύει στην Αθήνα, οδός Καρ. Σερβίας αρ. 10 (ΑΦΜ: 090165560), το οποίο εκπροσώπησε στο

ακροατήριο, με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ, η πληρεξούσια δικηγόρος του η πληρεξούσια δικηγόρος του Φωτεινή Καμπισιούλη.

ΤΩΝ ΕΦΕΣΙΒΛΗΤΩΝ: 1. Αγγελικής Γάγγου του Γεωργίου και 2. Βασιλικής Κοκκινέλη του Βασιλείου, κατοίκων αμοτέρων Αθηνών, οδός Αβέρωφ αρ. 11, τις οποίες εκπροσώπησε στο ακροατήριο, ο πληρεξούσιος δικηγόρος τους Παναγιώτης Καμπίτης.

Οι ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες, με την από 26 Αυγούστου 2010 αγωγή τους, προς το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, που είχε κατατεθεί με αριθμό 149194/5012/ 2010, ζήτησαν να γίνουν δεκτά τα όσα αναφέρονται σ' αυτή.

Το Δικαστήριο εκείνο εξέδωσε την υπ' αριθμ. 1839/ 2013 οριστική απόφασή του, συνεκδίκασε την αγωγή με την ασκηθείσα από το εναγόμενο αίτηση ανάκλησης αντιμωλία των διαδίκων, δέχθηκε την αγωγή και την ασκηθείσα από το εναγόμενο αίτηση ανάκλησης.

Την απόφαση αυτή προσέβαλε το εκκαλούν - εναγόμενο, με την από 22 Δεκεμβρίου 2015 (αριθμ. καταθ. 8100/ 2015) έφεσή του, προς το Δικαστήριο τούτο και ζητεί να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται σ' αυτή.

Η υπόθεση εκφωνήθηκε από τη σειρά του οικείου πινακίου και συζητήθηκε.

Η πληρεξούσια δικηγόρος του εκκαλούντος - εναγομένου, κατέθεσε εμπρόθεσμα τις προστάσεις της και παραστάθηκε με δήλωσή της κατά το άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ.

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος των εφεσίβλητων - εναγουσών, αναφέρθηκε στις προτάσεις που κατέθεσε.

**ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΚΑΙ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ**

Η κρινόμενη από 22.12.2015 (αρ. κατ. 8100/2015 αρ. πρωτ. προσδιορ. 10595/2015) έφεση του εναγόμενου και ήδη εκκαλούντος κατά των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων και κατά της υπ' αριθμ 1839/2013 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών που εκδόθηκε αντιμωλία των διαδίκων κατά την διαδικασία των εργατικών διαφορών επί της από 26.08.2010 (ΓΑΚ 149194/2010, ΑΚΔ: 5012/27.08.2010) αγωγής των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων κατά του εναγόμενου και ήδη εκκαλούντος που έκανε δεκτή την αγωγή, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα καθόσον δεν προκύπτει ότι η εκκαλούμενη επιδόθηκε από κάποιον από τους διαδίκους και το εναγόμενο και εκκαλών άσκησε νόμιμα και εμπρόθεσμα ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου την ως άνω έφεση, η οποία επιδόθηκε νομίμως στις ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες σύμφωνα με την υπ' αριθμ 10374β/29.12.2015 έκθεση επιδόσεως της Δικ Επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών Ελένης ΑΠ Πλεξίδας και πρέπει επομένως να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω κατά την ίδια ως άνω διαδικασία, ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της.

Οι ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες με την ως άνω αγωγή τους ισχυρίζονται ότι δυνάμει διαδοχικών

συμβάσεων απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ανέργων που καταρτίστηκαν στο πλαίσιο σχετικού προγράμματος stage μεταξύ του Ο.Α.Ε.Δ, ως υπεύθυνου φορέα του προγράμματος, του εναγόμενου και ήδη εκκαλούντος, ως φορέα υλοποίησης αυτού (προγράμματος), και των ίδιων, απασχολήθηκαν από το αντίδικο τους. Κατά τα αναφερόμενα στην αγωγή χρονικά διαστήματα και υπό την αναγραφόμενη σε στο ίδιο δικόγραφο ειδικότητα. Ωστόσο, με την κατάρτιση των εν λόγω συμβάσεων επιδιώχθηκε στην πραγματικότητα όχι η εκπαίδευση τους και η από μέρους τους απόκτηση εργασιακής εμπειρία, αλλά προεχόντων η κάλυψη παγίων και διαρκών αναγκών του εναγομένου και ήδη εκκαλούντος, στην υπηρεσία του οποίου εκείνες διατελούσαν. Ακολούθως, αν και παρείχαν επιμελώς την εργασία τους, το εναγόμενο και ήδη εκκαλών, αφενός μεν κατήγγειλε χωρίς τη νόμιμη διαδικασία τις συμβάσεις τους οι οποίες μετά ταύτα είχαν το χαρακτήρα συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, αφετέρου δε έπαυσε καταχρηστικώς να αποδέχεται τις προσφερόμενές υπηρεσίες τους. Με βάση τα περιστατικά αυτά ζητούν 1) να αναγνωριστεί ότι οι συμβάσεις που τις συνδέουν με το εναγόμενο και ήδη εκκαλών αποτελούν, για κάθε μία από αυτές, μια ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, 2) να αναγνωριστεί ότι η προαναφερόμενη καταγγελία των εργασιακών τους συμβάσεων είναι άκυρη, 3) να υποχρεωθεί το εναγόμενο και ήδη εκκαλών να αποδέχεται την εργασία τους απασχολώντας τις στη θέση, την

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

ειδικότητα και με τις αντιστοιχούσες στην υπηρεσιακή τους ένταξη αποδοχές, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών τυπικών τους προσόντων, με τους όρους που ίσχυαν πριν την καταγγελία των συμβάσεων τους και με την απειλή επιβολής χρηματικής ποινής, ύψους ευρώ 300, υπέρ καθεμιάς και για κάθε ημέρα παράβασης της υποχρέωσης αυτής, 4) να κηρυχθεί η απόφαση του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου προσωρινά εκτελεστή και 5) να καταδικαστεί το εναγόμενο και ήδη εκκαλών στη δικαστική τους δαπάνη.

Επί της άνω αγωγής εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, η οποία έκανε δεκτή την αγωγή ως βάσιμη κατ' ουσία και βάσει των νομικών σκέψεων που περιλαμβάνονται στην εκκαλούμενη απόφαση, σύμφωνα με τις οποίες αναγνωρίστηκε ότι οι συμβάσεις που συνδέουν κάθε μία από τις ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες με το εναγόμενο και ήδη εκκαλών, αποτελούν μια ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, αναγνωρίστηκε η ακυρότητα της καταγγελίας των ως άνω ενιαίων συμβάσεων, υποχρεώθηκε το εναγόμενο και ήδη εκκαλών να απασχολεί τις ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες στην θέση την ειδικότητα και με τις αντιστοιχούσες στην υπηρεσιακή τους ένταξη αποδοχές, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών τυπικών τους προσόντων, με τους όρους που ίσχυαν πριν την καταγγελία των συμβάσεων τους και με απειλή χρηματικής ποινής ύψους ευρώ 50, υπέρ καθεμιάς και για κάθε ημέρα παράβασης της υποχρέωσης αυτής, κηρύσσοντας την προσωρινά εκτελεστή, διότι κατά

την κρίση του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου η επιβάρυνση της εκτέλεσης θα επέφερε σημαντική ζημιά στις ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες.

Κατά της απόφασεως αυτής παραπονείται το εναγόμενο και ήδη εκκαλών με την κρινόμενη έφεση του, οι λόγοι της οποίας ανάγονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων, ζητεί δε κατόπιν παραδοχής της, να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση προκειμένου να απορριφθεί η αγωγή και να καταδικαστούν οι ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες στην δικαστική του δαπάνη.

Με την αναθεώρηση του έτους 2001 του Συντάγματος (ΦΕΚ Α 85/18-4-2001) προστέθηκε στο άρθρο 103 του Συντάγματος παρ. 7, που προβλέπει ότι η πρόσληψη υπαλλήλων στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, γίνεται με διαγωνισμό είτε με επιλογή σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια και υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης Αρχής, Επίσης στο ίδιο άρθρο (103) προστέθηκε παρ. 8, που προβλέπει ότι «Νόμος ορίζει τους όρους και τη χρονική διάρκεια των σχέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά για την κάλυψη είτε οργανικών θέσεων και πέραν των προβλεπόμενων στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3, είτε πρόσκαιρων είτε απρόβλεπτων και επείγουσών αναγκών κατά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, Νόμος ορίζει επίσης τα καθήκοντα που μπορεί να ασκεί το προσωπικό του προηγούμενου εδαφίου.

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

Απαγορεύεται η από το νόμο μονιμοποίηση προσωπικού που υπάγεται στο πρώτο εδάφιο ή η μετατροπή των συμβάσεων του σε αορίστου χρόνου. Οι απαγορεύσεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και ως προς τους απασχολούμενους με σύμβαση έργου». Στους προαναφερόμενους συνταγματικούς κανόνες υπάγεται τόσο το προσωπικό που συνδέεται με το Δημόσιο, τους ΟΤΑ, τα ΝΠΔΔ και τα ΝΠΙΔ που ανήκουν στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, με υπαλληλική σχέση δημοσίου δικαίου, όσο και το προσωπικό που προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, για την πλήρωση οργανικών θέσεων, σύμφωνα με τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος. Μέλημα του αναθεωρητικού νομοθέτη ήταν να αποτρέψει την μετατροπή των συμβάσεων εργασίας ή έργου ορισμένου χρόνου σε συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου, όχι απλώς εκείνων που κάλυπταν παροδικές και απρόβλεπτες ανάγκες, αλλά και εκείνων που πράγματι κάλυπταν πάγιες και διαρκείς ανάγκες και προς τον σκοπό αυτόν πρόσθεσε την παραπάνω διάταξη του εδ. γ της παρ. 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος η οποία πλέον αδιακρίτως απαγορεύει την από το νόμο ακόμα μονιμοποίηση του κατά τον προαναφερόμενο τρόπο προσλαμβανόμενου προσωπικού ή την μετατροπή των συμβάσεων εργασίας ή έργου ορισμένου χρόνου σε συμβάσεις αορίστου χρόνου. Δηλαδή, η απαγόρευση αυτή καταλαμβάνει και την περίπτωση κατά την οποία οι εργαζόμενοι με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ή

έργου, απασχολούνται στην πραγματικότητα για την κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών του δημόσιου τομέα. Επομένως, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ή έργου, συναπτόμενες για πρώτη φορά, υπό το κράτος της ισχύος των πιο πάνω συνταγματικών διατάξεων και δη μετά την έναρξη ισχύος (18-4-2001) του αναθεωρημένου άρθρου 103 του Συντάγματος με την προσθήκη των ως άνω παραγράφων 7 και 8 σ αυτό, με το Δημόσιο και με τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα δεν μπορούν να μετατραπούν σε συμβάσεις αορίστου χρόνου, έστω και αν αυτές καλύπτουν πάγιες και διαρκείς και όχι πρόσκαιρες ή απρόβλεπτες ανάγκες, αφού, έστω και αν αυτό συμβαίνει, ο εργοδότης δεν έχει την ευχέρεια για την σύναψη σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου. Συνακόλουθα δε, σε κάθε περίπτωση, στις συμβάσεις αυτές που συνάπτονται για πρώτη φορά, υπό την ισχύ των ως άνω συνταγματικών διατάξεων, δεν είναι δυνατή η εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 8 παρ. 3 του ν. 2112/1920 (ΟΛΑΠ 19/ 2007, ΑΠ 914/2013 αδημ, ΑΠ 6/2014, ΑΠ 1696/2012, ΑΠ 1577/2012, ΑΠ 852/2011, ΑΠ 64/2010, ΑΠ 422/2010 δημ. στην ΤΠΝ ΝΟΜΟΣ). Περαιτέρω, την 10-7-1999 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η Οδηγία 1999/70/ΕΚ του συμβουλίου της 28-6-1999 στο άρθρο 2 της οποίας ορίζεται ότι στα κράτη μέλη παρέχεται προθεσμία συμμόρφωσης προς το περιεχόμενο της Οδηγίας αυτής έως την 10-07-2001, η δυνατότητα παράτασης της εν λόγω προθεσμίας έως την 10-07-2002, της οποίας (δυνατότητας)

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

η Ελλάδα έκαμε χρήση. Στο προοίμιο της οδηγίας αυτής αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι τα μέρη της παρούσας συμφωνίας, αναγνωρίζουν, ότι οι συμβάσεις αορίστου χρόνου είναι και θα συνεχίσουν να είναι η γενική μορφή εργασιακών σχέσεων μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και ότι οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου ανταποκρίνονται, σε ορισμένες περιστάσεις, στις ανάγκες τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων. Ορίζει ειδικότερα η παραπάνω Οδηγία, μεταξύ άλλων, ότι η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται σε όλους τους εργαζόμενους ορισμένου χρόνου που έχουν σύμβαση ή σχέση εργασίας, όπως αυτές καθορίζονται από την νομοθεσία, τις συλλογικές συμβάσεις ή την πρακτική κάθε κράτους μέλους (ρήτρα 2) και ότι για να αποτραπεί η κατάχρηση που μπορεί να προκόψει από τη χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, τα κράτη μέλη, ύστερα από διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους, ή και οι κοινωνικοί εταίροι, όταν δεν υπάρχουν ισοδύναμα νομοθετικά μέτρα για την πρόληψη των καταχρήσεων, λαμβάνουν, κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ειδικών τομέων ή και κατηγοριών εργαζομένων, ένα ή περισσότερα από τα αναφερόμενα μέτρα και ειδικότερα καθορίζουν α) αντικειμενικούς λόγους που να δικαιολογούν την ανανέωση τέτοιων συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας, β) την μέγιστη συνολική διάρκεια διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου γ) τον αριθμό των ανανεώσεων τέτοιων

συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας. Είναι φανερό ότι η πιο πάνω οδηγία δεν περιέχει κανόνες κοινοτικού δικαίου σαφείς και ορισμένους, δεκτικούς απευθείας εφαρμογής στην ελληνική έννομη τάξη, δηλαδή η Οδηγία αυτή δεν είναι χωρίς αιρέσεις ή περιθώρια επιλογής από τον εθνικό νομοθέτη (ΑΠ 18/2014, ΑΠ 852/2011). Ήδη ο εθνικός νομοθέτης έχει εξειδικεύσει τις συνθήκες αυτές με τα ΠΔ 81/2003 και 164/ 2004, από τα οποία το δεύτερο αναφέρεται στους εργαζόμενους με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα. Με το άρθρο 5 του Π.Δ 164/2004 ορίζεται ότι α) απαγορεύονται οι διαδοχικές συμβάσεις, που καταρτίζονται και εκτελούνται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζόμενου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα και τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας, εφόσον μεταξύ των συμβάσεων αυτών μεσολαβεί χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών μηνών, β) η κατάρτιση των συμβάσεων αυτών επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, εφόσον δικαιολογείται από τους αντικειμενικούς λόγους, αντικειμενικό δε λόγος υφίσταται όταν οι επόμενες της αρχικής συμβάσεις συνάπτονται για την εξυπηρέτηση ειδικών ομοειδών αναγκών, που σχετίζονται ευθέως και αμέσως με τη μορφή ή το είδος ή τη δραστηριότητα της επιχείρησης, γ) σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των διαδοχικών συμβάσεων δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερος των τριών, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 2 του επόμενου άρθρου, ενώ με το άρθρο 7 του ίδιου ΠΔ προβλέφθηκε, ως κύρωση, για την περίπτωση της παράνομης κατάρτισης διαδοχικών

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

συμβάσεων η αυτοδίκαιη ακυρότητα τους και η καταβολή στον εργαζόμενο τόσο των αποδοχών για την εργασία, που παρέσχε, εφόσον οι άκυρες συμβάσεις εκτελέστηκαν εξ ολοκλήρου ή κατά ένα μέρος, όσο και αποζημίωσης ίσης με το ποσό το οποίο δικαιούται ο αντίστοιχος εργαζόμενος αορίστου χρόνου σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης του, ενώ θεσπίσθηκε ποινική και πειθαρχική ευθύνη για την παράβαση των κανόνων αυτών. Όμως, ενόψει του γεγονότος ότι το ΠΔ 164/2004 άρχισε να ισχύει από την 19-7-2004, περιέλαβε αυτό στο άρθρο 11, ως μεταβατικές διατάξεις ρυθμίσεις, οι οποίες εξασφαλίζουν την ως άνω προσαρμογή στην προαναφερόμενη Οδηγία και προβλέπουν την κατ' εξαίρεση και υπό τις εκεί προϋποθέσεις μετατροπή των διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου σε σύμβαση αορίστου χρόνου. Συνακόλουθα σε διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, συναπτόμενες για πρώτη φορά υπό το κράτος της ισχύος των πιο πάνω διατάξεων, η διάταξη του άρθρου 8 του Ν 2112/1920, ούτε κατ' επιταγή της Οδηγίας αυτής έχει εφαρμογή μέχρι την έναρξη της ισχύος του ΠΔ 164/2004, αλλά ούτε και μετά την έναρξη της ισχύος του, τούτο δε και μόνον ρυθμίζει από την έναρξη της ισχύος του τα σχετικά ζητήματα (ΑΠ 6/2014, ΑΠ 1686/2012, ΑΠ 852/2011, ΑΠ 590/2011). Περαιτέρω, από τις διατάξεις των άρθρων 648 επ του ΑΚ και 6 του ν 765/ 1943, που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ (άρθρο 38 ΕισΝΑΚ), συνάγεται, ότι η σύμβαση εξαρτημένης

εργασίας υπάρχει, όταν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παροχή της εργασίας που συμφωνήθηκε και στον μισθό ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής του και ο εργαζόμενος υπόκειται σε νομική και προσωπική εξάρτηση από τον εργοδότη. Η εξάρτηση αυτή εκδηλώνεται με το δικαίωμα του τελευταίου να δίνει δεσμευτικές για τον εργαζόμενο εντολές και οδηγίες, ως προς τον τρόπο, τόπο και χρόνο παροχής της εργασίας και να ασκεί εποπτεία και έλεγχο για τη διαπίστωση της συμμορφώσεως του εργαζόμενου προς αυτές (ΑΠ 312/2011 ΔΕΝ 68.1109, ΑΠ 1689/2010 ΔΕΝ 67. 726, ΑΠ 1507/2004, ΑΠ 1618/2003 δημ στην ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Εξ άλλου, από συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 648, 649, 669, 672 του ΑΚ προκύπτει ότι σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου υπάρχει, όταν οι συμβαλλόμενοι δεν έχουν συμφωνήσει ορισμένη διάρκεια για την παροχή της εργασίας, ούτε η χρονική αυτή διάρκεια συνάγεται από το είδος και τον σκοπό της εργασίας. Αντίθετα, η σύμβαση εργασίας είναι ορισμένου χρόνου όταν συνομολογείται η διάρκεια αυτής μέχρι ορισμένου χρονικού σημείου ή μέχρι την επέλευση ορισμένου μέλλοντος και βέβαιου γεγονότος ή την εκτέλεση ορισμένου έργου, μετά την περάτωση του οποίου ή την επέλευση του βέβαιου γεγονότος ή του χρονικού σημείου, παύει να ισχύει αυτοδικαίως. Επομένως, η διάρκεια της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου είναι σαφώς καθορισμένη είτε γιατί συμφωνήθηκε, ρητά σιωπηρά, είτε γιατί προκύπτει από το είδος και τον σκοπό της σύμβασης εργασίας. Χαρακτηριστικό της σύμβασης

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

εργασίας ορισμένου χρόνου είναι ότι τα μέρη γνωρίζουν επακριβώς το χρονικό σημείο της λήξης της. Η σύμβαση αυτή παύει αυτοδικαίως, σύμφωνα με το άρθρο 669 παρ 1 ΑΚ, όταν λήξει ο χρόνος για τον οποίο συνομολογήθηκε, χωρίς να χρειάζεται καταγγελία της και καταβολή αποζημίωσης. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι το άρθρο 8 παρ. 1 εδ β του Ν 2112/1920 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 11 του αν 547/1937, ορίζει ότι οι διατάξεις του νόμου αυτού περί υποχρεωτικής καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου εφαρμόζονται και επί συμβάσεως εργασίας ορισμένου χρόνου, όταν ο σκοπός της διάρκειας αυτής δεν δικαιολογείται αλλά τέθηκε σκοπίμως προς καταστρατήγηση των διατάξεων, περί υποχρεωτικής καταγγελίας. Η διάταξη όμως αυτή δεν δύναται να τύχει εφαρμογής στη περίπτωση κατά την οποία η σύμβαση ορισμένης διάρκειας καταρτίζεται υποχρεωτικώς εκ του νόμου ως τέτοια γιατί στη περίπτωση αυτή δεν μπορεί να γίνει λόγος για αδικαιολόγητο καθορισμό της συμβάσεως σαν ορισμένης διάρκειας, ούτε καθίσταται αορίστου χρόνου η σύμβαση του προσληφθέντος για ορισμένο χρόνο, βάσει των διατάξεων του νόμου εάν αυτός χρησιμοποιήθηκε για την εκτέλεση εργασίας που εξυπηρετεί πάγιες ανάγκες του εργοδότη (Ολ ΑΠ 1807/1986 ΕΕΔ 46, 335, ΑΠ 1203/2001, ΔΕΝ / 2001, 1591, ΑΠ 177/2000 Επιθ Ασφλ Εργατ Δικ 2001). Έτσι στις περιπτώσεις αυτές που δεν παύει να έχει σημασία το έκτακτο, εποχιακό ή απρόβλεπτο τη ανάγκης, εντούτοις

ακόμη και αν ο εργαζόμενος χρησιμοποιήθηκε τελικά για να καλύψει πάγιες και μόνιμες ανάγκες του εργοδότη, η σύμβαση του ορισμένου χρόνου δεν μετατρέπεται σε αορίστου χρόνου (πολύ δε περισσότερο εν προκειμένω που πρόκειται περί συμβάσεων έργου). Ακριβώς γιατί τη προέβλεψε ο νόμος, που δεν έχει φυσικά σκοπό να καταστρατηγήσει τις διατάξεις του νόμου περί υποχρεωτικής καταγγελίας της σύμβασης εργασίας). Επίσης δεν καταλείπετε πεδίο εκτίμησης των συμβάσεων αυτών κατ' ορθό νομικό χαρακτηρισμό της σχέσης στα πλαίσια της δικαιοδοτικής λειτουργίας των δικαστηρίων, ως συμβάσεων αορίστου χρόνου, στη περίπτωση που καλύπτονται με αυτές πάγιες και διαρκείς ανάγκες. Διότι, έστω και αν τούτο συμβαίνει, ο εργοδότης βάσει των άνω διατάξεων, δεν έχει ευχέρεια για τη σύναψη σύμβασης αορίστου χρόνου. Και με την αντίθετη όμως εκδοχή, ότι ο ορθός χαρακτηρισμός της σύμβασης αποτελεί έργο της δικαιοδοτικής λειτουργίας των δικαστηρίων, τα οποία δε δεσμεύονται από τυχόν χαρακτηρισμό της σύμβασης από το νόμο (Ολ ΑΠ 17/06 ΕλλΔνη 47.1606), στη περίπτωση των συμβάσεων του άρθρου 6 του ν 2527/1997 δεν υφίσταται πεδίο χαρακτηρισμού της σύμβασης από τα δικαστήρια. Διότι ο νόμος αξιώνει παροχή υπηρεσιών που αναφέρονται στο άρθρο 6 με ορισμένη συμβατική μορφή της σύμβασης μίσθωσης έργου. Η περίπτωση αυτή είναι διαφορετική από εκείνη κατά την οποία επιλέγεται κάποιος συμβατικός τύπος, στον ορθό χαρακτηρισμό του οποίου συνεπώς προβαίνουν τα δικαστήρια στα πλαίσια της δικαιοδοτικής

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

λειτουργίας. Με άλλα λόγια η παραπάνω δικαιοδοτική λειτουργία των δικαστηρίων υφίσταται όταν παρέχονται υπηρεσίες με κάποιο συμβατικό τύπο, στον οποίο ο νόμος προσδίδει κάποιον νομικό χαρακτήρα και όχι όταν ο νόμος αξιώνει την παροχή υπηρεσιών με τη μορφή συγκεκριμένου νομικού τύπου, αποκλείοντας τους άλλους ή κάποιον άλλο. Επομένως σε κάθε περίπτωση στις ανωτέρω συμβάσεις υπό την ισχύ των παραπάνω διατάξεων των άρθρων 103 του Συντάγματος και 6 του νόμου 2527/1997, δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 παρ. 3 του νόμου 2112/1920, σύμφωνα με τις αλληπάλληλες συμβάσεις εργασίας ορισμένης διάρκειας αν ο καθορισμός της διάρκειας τους δεν δικαιολογείται από τη φύση και το σκοπό της εργασίας ή δεν υπαγορεύεται από ειδικό λόγο που ανάγεται ιδίως στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης αλλά έχει τεθεί με σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων για την υποχρεωτική καταγγελία των συμβάσεων αορίστου χρόνου, είναι άκυρες ως προς το καθορισμό ορισμένης χρονικής διάρκειας και θεωρούνται ότι αποτελούν ενιαία σύμβαση αορίστου χρόνου, στην οποία δεν είναι δυνατή η απόλυση του εργαζομένου χωρίς καταγγελία και καταβολή νόμιμης αποζημίωσης.

Από όλα τα έγγραφα που προσκομίζουν μετ' επικλήσεως οι διάδικοι, είτε ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

Δυνάμει, των από 14-12-2006 και 23-3-2007 «συμφωνητικών συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας ανέργων στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και τον ΟΑΕΔ (stage οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης)», τα οποία υπογράφηκαν μεταξύ: α) του ΟΑΕΔ ως υπεύθυνου φορέα του προγράμματος, β) της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ως αποκεντρωμένης υπηρεσίας του εναγόμενου φορέα και ήδη εκκαλούντος και φορέα υλοποίησης του προγράμματος και γ) των δύο εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων αντιστοίχως, οι τελευταίες απασχολήθηκαν σε υπηρεσίες του αντιδίκου τους και δη στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της ως άνω Περιφέρειας η πρώτη και στη Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή της ίδιας ως άνω Περιφέρειας η δεύτερη, προκειμένου όπως αναγράφεται σχετικά στα εν λόγω συμφωνητικά, να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία στο γνωστικό τους αντικείμενο και συγκεκριμένα στην ειδικότητα «ΔΕ Διοικητικού» με ωράριο που δεν θα υπερέβαινε τις επτά ώρες ημερησίως, από Δευτέρα έως και Παρασκευή, και με μικτές ημερήσιες αποδοχές ευρώ 25. Περαιτέρω, η διάρκεια των ανωτέρω συμφωνητικών ορίστηκε για αμφότερες τις ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες δεκαοκτάμηνη, δηλαδή από 15-01-2007 έως 15-7-2008 για την πρώτη και από 12-4-2007 έως 12-10-2008 για τη δεύτερη. Ωστόσο, μετά την πάροδο των προαναφερόμενων διαστημάτων, οι ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες, δυνάμει των από 3-12-2008 και 9-12-2008 νεότερων

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

συμφωνητικών, επαναπροσλήφθηκαν στην αυτή ως άνω υπηρεσία του εναγομένου και ήδη εκκαλούντος, υπό τους αυτούς ως άνω όρους και για δεκαοκτώ ακόμη μήνες και συγκεκριμένα από 12-12-2008 έως 12-6-2010 η πρώτη και από 23-12-2008 έως 23-6-2010 η δεύτερη. Κατά συνέπεια, ο συνολικός χρόνος διάρκειας απασχόλησης τους στο εναγόμενο και ήδη εκκαλών, ανήλθε σε τρία έτη για καθεμία. Εξάλλου, από τα ίδια ως άνω αναφερόμενα στην αρχή της παρούσας σκέψης αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκε ότι παρά τον αναγραφόμενο στα ένδικα συμφωνητικά σκοπό κατάρτισης τους, ο οποίος, όπως προεκτέθηκε, συνίστατο στην από μέρους των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, με αυτά επιδιώχθηκε στην πραγματικότητα προεχόντως η παροχή εργασίας στο εναγόμενο και ήδη εκκαλών. Πράγματι, αμφότερες οι ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες, απασχολούνταν στο εναγόμενο και ήδη εκκαλών όχι ως μαθητευόμενες, αλλά υπό τους ίδιους ακριβώς όρους που εργάζονταν και οι μόνιμοι υπάλληλοι του, με τους οποίους ασκούσαν τα ίδια καθήκοντα, τελούσαν δε υπό τις δεσμευτικές για εκείνες οδηγίες του εναγομένου και ήδη εκκαλούντος σχετικά με τον τόπο, τον τρόπο και το χρόνο παροχής της εργασίας τους. Πλέον συγκεκριμένα, κατά το τριετές διάστημα της απασχόλησης τους στο εναγόμενο και ήδη εκκαλών, οι ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες, μετέβαιναν από Δευτέρα έως και Παρασκευή στις προαναφερθείσες υπηρεσίες του εναγομένου και ήδη

εκκαλούντος, και εργαζόμενες με πλήρες ωράριο, ασκούσαν καθήκοντα γραμματειακής φύσης, ήτοι η μεν πρώτη διακινούσε την εσωτερική αλληλογραφία, αρχειοθετούσε έγγραφα, τηρούσε το πρωτόκολλο, προέβαινε στην ηλεκτρονική καταχώρηση εγγράφων, απόσπελλε σε συναρμόδιες για θέματα αλλοδαπών υπηρεσίες διαβιβαστικά έγγραφα και εξυπηρετούσε το κοινό, η δε δεύτερη παρελάμβανε και καταχώριζε αιτήσεις και δικαιολογητικά, πρωτοκολλούσε και αρχειοθετούσε έγγραφα, εξέδιδε πιστοποιητικά υγείας, καθώς και άδειες εξάσκησης επαγγέλματος. Περαιτέρω, από τη φύση και τον τρόπο εκτέλεσης καθηκόντων των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων, σε συνδυασμό με το σημαντικό χρονικό διάστημα που διήρκησε η άσκηση τους, καθίσταται προφανές όχι μόνο ότι εκείνες δεν ήταν μαθητευόμενες, αλλά το ότι στην πραγματικότητα κάλυπταν πάγιες και διαρκείς ανάγκες του εναγομένου και ήδη εκκαλούντος, η εξακολούθηση της λειτουργίας του οποίου προϋποθέτει την παροχή των σχετικών υπηρεσιών σε μόνιμη βάση. Συνακόλουθα ευχερώς προκύπτει ότι η επιλογή από το εναγόμενο και ήδη εκκαλών του τύπου των ανωτέρω διαδοχικών συμβάσεων, ως μέσου πρόσληψης των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων, δεν δικαιολογείται στην συγκεκριμένη περίπτωση από κανέναν αντικειμενικό λόγο, όπως θα ήταν η ανάγκη κάλυψης πρόσκαιρων ή προσωρινών αναγκών του, απέβη δε για αυτές ιδιαιτέρως καταχρηστική, αφού επέτρεψε την παροχή εργασίας τους υπό μισθολογικούς και συνταξιοδοτικούς όρους κατά πολύ

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

δυσμενέστερους από εκείνους υπό τους οποίους θα έπρεπε κανονικά να γίνει η πρόσληψη τους από το εναγόμενο και ήδη εκκαλών για την κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών του (πχ μη καταβολή των λαμβανομένων από τους μόνιμους υπαλλήλους, αλλά και από τους εργαζομένους με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου πάσης φύσεως αποδοχών, μη καταβολή των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών και μη επικόλληση των αντιστοιχούντων στο διάστημα της ως άνω παρασχεθείσας εργασίας τους ενσήμων). Μετά ταύτα, προς το σκοπό άρσης της ανωτέρω κατάχρησης σε βάρος των εναγουσών, και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην ανωτέρω νομική σκέψη, θα πρέπει να θεωρηθεί, ότι οι συμβάσεις που συνδέουν αυτές με το εναγόμενο και ήδη εκκαλών έχουν το χαρακτήρα συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου. Επιπροσθέτως, ομοίως από τα αναφερόμενα αποδεικτικά μέσα προέκυψε ότι αν και οι ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες, παρείχαν επιμελώς την εργασία τους, το εναγόμενο και ήδη εκκαλών, επικαλούμενο τη λήξη των ένδικων συμφωνητικών, έπαυσε να αποδέχεται τις υπηρεσίες τους χωρίς την καταβολή οποιοσδήποτε αποζημίωσης. Η συμπεριφορά αυτή του εναγομένου και ήδη εκκαλούντος, λαμβανομένου υπόψη ότι η εργασία των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων του παρεχόταν στην πραγματικότητα στο πλαίσιο συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, ισοδυναμεί με άκυρη καταγγελία των τελευταίων, ενώ είναι και καταχρηστική,

δεδομένου ότι η άρνηση απασχόλησης των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων θέτει σε κίνδυνο την αξιοπρεπή διαβίωση τους και τις μειώνει ηθικά.

Συνεπώς το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που με την εκκαλούμενη απόφαση έκανε δεκτή την αγωγή ως ουσιαστικά βάσιμη, αναγνωρίζοντας ότι α) οι συμβάσεις που συνδέουν κάθε μια από τις ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες με το εναγόμενο μια ήδη εκκαλών, αποτελούν μία ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, ότι β) η καταγγελία των ως άνω συμβάσεων είναι άκυρη, ότι γ) θα πρέπει να υποχρεωθεί το εναγόμενο και ήδη εκκαλών να απασχολεί τις ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες, στην θέση, την ειδικότητα και με τις αντιστοιχούσες στην υπηρεσιακή τους ένταξη αποδοχές, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών τυπικών τους προσόντων, με τους όρους που ίσχυαν πριν την καταγγελία των συμβάσεων τους και με απειλή χρηματικής ποινής ύψους ευρώ πενήντα (50), υπέρ κάθε μίας και για κάθε ημέρα παράβασης της υποχρέωσης αυτής και ότι δ) θα πρέπει αυτή να κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή, προκειμένου να μην επέλθει ζημιά στις ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες, ορθώς το νόμο ερμήνευσε και εφήρμοσε. Κατόπιν αυτών και αφού δεν υπάρχει άλλος λόγος έφεσης προς έρευνα, πρέπει η κρινόμενη έφεση να απορριφθεί στο σύνολο της ως ουσιαστικά αβάσιμη. Τα δικαστικά έξοδα και για τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας πρέπει να συμψηφισθούν μεταξύ των διαδίκων γιατί οι κανόνες δικαίου που εφαρμόστηκαν ήταν ιδιαίτερα δυσχερείς

11ο φύλλο της υπ' αριθμό 1488/2019 απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Αθηνών.-

(άρθρα 179, 183, 191 παρ 2 ΚΠολΔ), όπως ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

Δικάζει την από 22.12.2015 (αρ. κατ. 8100/2015 αρ. πρωτ. προσδιορ. 10595/2015) έφεση του εναγόμενου και ήδη εκκαλούντος κατά των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων και κατά της υπ' αριθμ 1839/2013 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών που εκδόθηκε κατά την διαδικασία των εργατικών διαφορών.

Δέχεται τυπικά και απορρίπτει κατ' ουσίαν την από 22.12.2015 (αρ. κατ. 8100/2015 αρ. πρωτ. προσδιορ. 10595/2015) έφεση του εναγόμενου και ήδη εκκαλούντος κατά των εναγουσών και ήδη εφεσίβλητων και κατά της υπ' αριθμ 1839/2013 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Και συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων και για τους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και δημοσιεύθηκε στην Αθήνα στις 19 Μαρτίου 2019, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, χωρίς να παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους.

Η ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

